

РЕЦЕНЗІЇ, КОМЕНТАРІ, ВІДГУКИ

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Т.М. Булах «Соціальний розвиток села: стан проблеми і перспективи»

В сучасних умовах фінансової кризи та соціально-політичної нестабільності, прагнення до інтеграції в європейський економічний простір дослідження проблем соціального розвитку села набуває особливо важливого значення.

Питання ролі, функцій, зобов'язань та відповідальності держави, місцевих органів влади, колективних сільськогосподарських підприємств та приватних підприємців щодо соціальної розбудови села – одні із найбільш дискусійних в економічній науці і практиці. Мета формування соціальної економіки, інтегрованої в європейський економічний простір, не може бути досягнута без розробки сучасної стратегії та механізму комплексного розвитку сільської місцевості з урахуванням регіональних особливостей.

В цьому контексті розробка теорії, методології і практичних рекомендацій щодо перспектив розбудови села є актуальним завданням сучасної економічної науки. Відсутність єдиного підходу до концепції державного регулювання соціального розвитку села є однією з причин низької ефективності державної соціальної політики, що становить загрозу економічній безпеці держави. Тому в сучасних умовах ідентифікація проблем функціонування і розвитку соціальної сфери села та пошук шляхів ефективного її розвитку є одним із пріоритетних напрямів наукових досліджень.

Монографія Т.М. Булах «Соціальний розвиток села: стан проблеми і перспективи»¹ є актуальною науковою працею, в якій на високому науковому рівні розкрито теоретично-методологічні аспекти соціального розвитку села в ринкових умовах господарювання. Виявлено та систематизовано фактори, які впливають на цей розвиток.

Висвітлені роль і принципи стратегічного управління в розбудові села. Значна увага приділена аналізу та оцінці сучасного стану розвитку соціальної сфери та обґрунтовано пропозиції щодо покращення його державного регулювання з урахуванням досвіду розвинених країн світу. Обґрунтовано

авторське бачення по стратегії з визначенням пріоритетних напрямів соціального розвитку села за умов формування інноваційної економіки. Сформульовані пропозиції щодо удосконалення діючої системи управління соціального розвитку села на основі застосування кластерного підходу.

Перетворення, які нині здійснюються в Україні, повинні спиратися на науково обґрунтовані засади державної економічної політики. Основне завдання держави в будь-якій економічній системі – забезпечити громадянам належний рівень життя. Прогрес в розвитку країни нині все більшою мірою визначається якістю життя людей, перетвореннями, які забезпечують розвиток людини, а не лише темпами росту виробництва. Суспільство може більш або менш повно задовольнити запити своїх громадян на пристойне життя лише тоді, коли воно покладає обов'язок регулювання економічних процесів на державу. Перед економікою України стоять складні завдання, які вимагають запровадження нових технологій обслуговування і вдосконалення структури соціального розвитку села, пошуку на цій основі шляхів підвищення ефективності його функціонування та вирішення таких проблем:

- підвищення освітньо-професійного рівня сільських мешканців, їх мобільності (фахової, територіальної) на ринку праці;
- створення умов для формування фізично та духовно здорових поколінь, що безпосередньо залежить від доступності й якості відповідних послуг;
- подолання дезінтеграції в соціальній сфері, зумовленої залишковим принципом її фінансування, екстенсивними підходами до розвитку, нераціональним використанням ресурсів (фінансових, матеріальних, кадрових), повільним упровадженням сучасних технологій виробництва та надання послуг, зниженням кваліфікації та продуктивності праці працівників і

¹ Булах Т.М. Соціальний розвиток села: стан проблеми перспективи: монографія / Булах Т.М., – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 434 с.

відсутністю мотивації до їх підвищення, збереженням надмірної спеціалізації в окремих ланках соціальної сфери.

Не менш важливим є відпрацювання автором механізмів фінансової взаємодії, а також упровадження організаційних принципів функціонування соціального розвитку села у швидкозмінних умовах, зокрема:

- забезпечення пріоритетності розвитку соціальної сфери;
- єдність усіх ланок соціальної сфери незалежно від територіальних і відомчих відмінностей;
- поєднання та баланс соціального й економічного ефектів;
- розвиток і впровадження новітніх технологій;
- посилення громадського контролю за якістю послуг і раціональним використання суспільних ресурсів, досягнення на цій основі максимальної ефективності діяльності.

Висновки і пропозиції автора щодо трансформації соціального розвитку села за допомогою удосконаленої законодавчої бази, адаптації до роботи в нових умовах, підвищення рівня обслуговування сільського населення та якості людського капіталу заслуговують на увагу. Вони можуть бути використані практиками у розробці програм соціаль-

но-економічного розвитку країни, сільської місцевості, регіону, а також галузевих програм розвитку.

Отже, рецензована монографія являє собою ґрунтовну наукову працю, що за всіма ознаками виконана автором самостійно та містить оригінальні підходи до розв'язання проблем соціального розвитку села. Висновки і пропозиції за результатами проведеного дослідження мають не лише наукову цінність і збагачують теоретичні надбання, але й доведені до практичного рівня впровадження. Книга може бути рекомендована широкому колу читачів і дослідників, науковцям, аспірантам, докторантам, а також студентам економічних та управлінських спеціальностей вищих закладів освіти, працівникам місцевих і державних органів виконавчої та законодавчої влади, підприємцям.

Завідувач українсько-німецької кафедри
екологічного менеджменту та підприємництва
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
доктор економічних наук, професор

Г.І. Купалова